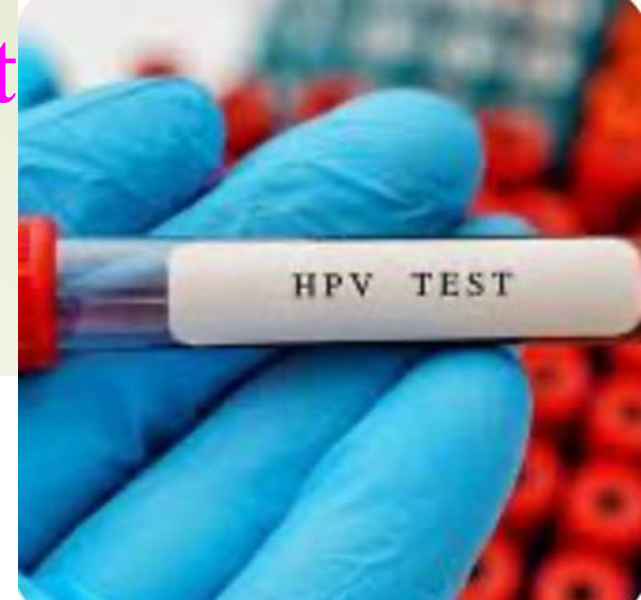

Xét nghiệm HPV (+): Cách tiếp cận giải quyết những lo âu của bệnh nhân

Medscape Medical News

HPV Positive Test: How to Address Patients' Anxieties

BS. CK2. NGUYỄN THỊ THÙY DUNG
BV DA LIỄU TP. HCM

Aude Lecrubier

February 09, 2024

NỘI DUNG TRÌNH BÀY

1. Mở đầu
2. Những lo âu thường gặp của người nhận kết quả **Human Papilloma Virus dương tính/ HPV(+)**
3. Cách tiếp cận để giải quyết những lo âu của bệnh nhân
4. Tiêm Vaccine phòng nhiễm HPV
5. Kết luận

I. MỞ ĐẦU

- **XN papillomavirus ở người (Xét nghiệm HPV)** phát hiện sự hiện diện của papillomavirus ở người, 1 loại virus có thể dẫn đến sự phát triển của **mụn cơm SD, tế bào CTC bất thường hoặc ung thư CTC.**
- **Theo ước tính của WHO:**
 - ✓ Trong năm 2016, thế giới có khoảng trên 300 triệu PN nhiễm HPV
 - ✓ Năm 2019, có \approx 600 triệu người cả nam và nữ trên toàn thế giới bị nhiễm virus HPV.

I. MỞ ĐẦU

* **Vương Quốc Anh:** Mụn cơm SD hiện là bệnh hoa liễu thường gặp nhất, số TH được báo cáo đã tăng gần 10 lần trong vòng 30 năm qua.

* **Hoa Kỳ:** \approx 24 đến 40 triệu người bị ảnh hưởng và mỗi năm có thêm \approx 1 triệu ca mắc mới được chẩn đoán. \approx 2% số người có hoạt động tình dục có mụn cơm sinh dục có thể nhìn thấy trên lâm sàng.

* **Tại VN:** chưa có con số thống kê cụ thể.

* **Tại BVDL Tp.HCM:** Mụn cơm SD luôn chiếm phần lớn (\approx 50%) trong tổng số các bệnh STI đến thăm khám và điều trị.

I. MỞ ĐẦU

- Khả năng lây truyền HPV cho bạn tình cao, ngay cả khi không có tổn thương mụn cơm SD.

→ Thời gian gần đây, rất nhiều BN (nhất là các bạn trẻ) quan tâm nhiều hơn đến việc XN HPV cũng như việc tiêm Vaccine để phòng ngừa nhiễm HPV hay phòng ngừa ung thư CTC

I. MỞ ĐẦU

TỔNG SỐ CÁC TRƯỜNG HỢP XN HPV TRONG 5 NĂM GẦN NHẤT

Năm	2019	2020	2021	2022	2023
Số ca XN HPV	907	976	894	1879	2503
Số ca HPV (+)	232	294	275	620	718

I. MỞ ĐẦU

⇒ Khi có kết quả XN, dù (-) hay (+) họ cũng đều có những câu hỏi và những thắc mắc cần được giải thích thỏa đáng, nhất là các trường hợp có kết quả HPV (+)

II. NHỮNG LO ÂU THƯỜNG GẶP CỦA NGƯỜI NHẬN KẾT QUẢ HPV (+)

- Đối mặt với XN HPV (+): BN nhanh chóng bị choáng ngợp bởi những câu hỏi làm họ khá bất an và lo lắng. Điều quan trọng là phải **cung cấp cho họ những câu trả lời đầy đủ** để trấn an
- **4 câu hỏi thường gặp nhất là:**
 1. Tôi có bị ung thư không?
 2. Tôi bị nhiễm HPV này từ khi nào?
 3. Có nguy hiểm cho vợ/chồng/ bạn tình của tôi không?
 4. Làm thế nào để tôi khỏi bệnh?

III. CÁCH TIẾP CẬN ĐỂ GIẢI QUYẾT NHỮNG LO ÂU CỦA NGƯỜI CÓ KẾT QUẢ XÉT NGHIỆM HPV (+)

Không phải ai cũng được trang bị đầy đủ kiến thức để trả lời bốn câu hỏi này

Điều cực kỳ quan trọng là cần phải cung cấp NHỮNG CÂU TRẢ LỜI CHÍNH XÁC

⇒ Giúp giảm lo lắng

III.1) HPV VÀ UNG THƯ

- 1 trong những nơi tìm hiểu đầu tiên của Người bệnh khi nhận được XN HPV(+) là tìm kiếm thông tin trên Internet.
- Họ đọc về "HPV nguy cơ cao, có khả năng gây ung thư"
⇒ **Trở nên hoàn toàn lo lắng và hoảng loạn.**

III.1) HPV VÀ UNG THƯ

Nhóm HPV "nguy cơ cao"
gồm các týp 16,18,31,33,34,35
39,45,51,52,56,58...

HPV

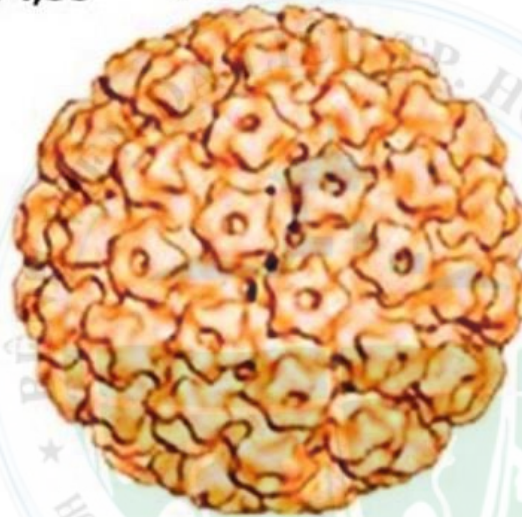
Nhóm HPV "nguy cơ thấp"
gồm các týp 6,11,42,43,44

HPV 16

HPV 18

> 75% ung thư cổ tử cung
> 50% ung thư âm hộ, âm đạo

HPV 6

HPV 11

> 90% mụn cơm sinh dục

Nam giới: 80-85% Ung thư hậu môn

Gần 50% Ung thư dương vật

→ Có liên quan đến nhiễm HPV

BỆNH VIỆN DA LIỄU
SỐ 2 NGUYỄN THÔNG, P.VÕ THỊ SÁU, Q.3,TPHCM
KHOA XÉT NGHIỆM
ĐT: 02838733420

STT BP : 0041

Mã BN : 24054862

Ngày lấy mẫu : 04/03/2024 07:40

Ngày nhận mẫu : 04/03/2024 07:40

Ngày trả kết quả : 07/03/2024 07:28

PHIẾU KẾT QUẢ XÉT NGHIỆM

VI SINH

Họ tên : ██████████ Năm sinh : 1993 Giới tính : Nam
 Địa chỉ : Bình Giã 70, Phường 13, Quận Tân Bình, Tp. Hồ Chí Minh
 Đối tượng : **Khám VIP** Số thẻ : ██████████ Giá trị từ : ██████████ đến: ██████████
 Bác sĩ điều trị: ██████████
 Chẩn đoán : ██████████
 Loại mẫu : ██████████ Chất lượng mẫu : Đạt

STT	TÊN XÉT NGHIỆM	KẾT QUẢ	KHOẢNG THAM CHIẾU	MÁY XN/QT
1/	HPV genotype Real-time PCR			
	HPV type 16	ÂM TÍNH		
	HPV type 18	ÂM TÍNH		
	HPV type (31,33,35,39,45,51,52,56,58,59,66,68,69)	ÂM TÍNH		
	HPV type 6	ÂM TÍNH		
	HPV type 11	<u>DƯƠNG TÍNH</u>	—	
	HPV type (26,53,67,70,73,82)	ÂM TÍNH		

Ghi chú:

Ngày 07 Tháng 03 Năm 2024

III.1) HPV VÀ UNG THƯ

- Theo NC của ATHENA: Ở phụ nữ, xác suất bị tổn thương CIN3 (Cervical Intraepithelial Neoplasia) mức độ cao hoặc cao hơn ở CTC khi XN HPV (+) là $\approx 7\%$.
- $\approx 93\%$ BN không có tổn thương nặng ở CTC. Đó là lý do tại sao soi CTC không được tầm soát trên tất cả các BN.
⇒ BN cần được trấn an

III.1) HPV VÀ UNG THƯ

Khi HPV tồn tại, có nguy cơ tổn thương CTC:

- ✓ **Sau 11 năm**, 20% đến 30% BN phát triển 1 tổn thương CTC mức độ nặng.
- ✓ Tuy nhiên, trung bình, 1 loại HPV nguy cơ cao được đào thải 1 cách tự nhiên **trong vòng 1-2 năm**.
- ✓ **Sau 14 tháng**, 50% phụ nữ sẽ có kết quả XN (-) với HPV
- **HPV nguy cơ cao không có nghĩa là có tổn thương**; mà có nghĩa là có nguy cơ phát triển 1 tổn thương ở CTC vào 1 ngày nào đó. Đó là lý do tại sao những BN này cần được theo dõi và thăm khám

III.1) HPV VÀ UNG THƯ

- **Trong thực tế,** khi 1 BN từ 30-65 tuổi có xét nghiệm HPV(+).
 - XN phết tế bào CTC (Pap smear) được đề nghị để xác định tổn thương nội biểu mô CTC (CIN):
 - **Phết tế bào bất thường, ASC-US** (thấy các tế bào vảy không điển hình có ý nghĩa không xác định) → **Khuyến cáo soi CTC**
 - **Phết tế bào bình thường** → **Xét nghiệm HPV** đối chứng được làm lại **1 năm sau** để theo dõi sự tồn tại của virus.

III.1) HPV VÀ UNG THƯ

- **Cần lưu ý:** Những BN đã được điều trị tổn thương CTC có nguy cơ phát triển ung thư CTC, âm đạo hoặc âm hộ xâm lấn cao gấp 5 lần.
- Do đó, **BN được điều trị tổn thương CTC** phải được **theo dõi 3 năm 1 lần- suốt đời.**

III.2) THỜI GIAN LÂY NHIỄM

- Nhiều BN hỏi, "**Tôi bị nhiễm HPV này khi nào?**" Cần cho BN biết rằng **nhiễm HPV khá phổ biến.**
- Trong độ tuổi 15- 30, hầu hết chúng ta đều bị nhiễm HPV nguy cơ cao. Phần lớn các trường hợp nhiễm HPV không gây ra bệnh hay triệu chứng nào → Sẽ tự khỏi trong vòng 12 đến 24 tháng sau khi nhiễm virus.
- Khi nhìn vào tỷ lệ mắc bệnh trong độ tuổi 15 -25, Mỗi năm, 20% tất cả các cô gái trẻ bị nhiễm HPV (17% bị nhiễm HPV nguy cơ cao).
- Virus thường bị nhiễm trong 5 năm đầu hoạt động tình dục và thường biến mất sau \approx 1 năm

I.2) THỜI GIAN LÂY NHIỄM

- Tuy nhiên, tình huống đáng lo ngại nhất đối với BN là khi lần khám bệnh tầm soát cuối cùng của họ được BS thông báo bình thường và kể từ đó, không có lý do rõ ràng nào cho việc nhiễm virus.
- ⇒ **Sự nghi ngờ thường rơi vào bạn tình (vợ/chồng)**. Lúc này, Bs phải tìm cách trấn an và giải thích :

III.2) THỜI GIAN LÂY NHIỄM

- Có thể lần cuối cùng được khám tầm soát bệnh, họ không được làm XN HPV, mà được làm Pap smear (phết tế bào CTC); tổn thương CTC được tìm thấy bằng kỹ thuật pap smear.
 - Tuy nhiên, phết tế bào bình thường không có nghĩa là không có HPV: Tế bào học (-) không có nghĩa là XN HPV (-).
 - Virus không phải lúc nào cũng liên quan đến sự hiện diện của 1 tổn thương.

III.2) THỜI GIAN LÂY NHIỄM

- Ngoài ra, 1 người có XN HPV (-) vài năm trước đó không có nghĩa là người đó chưa bị nhiễm bệnh, XN HPV xác định số lượng virus:
 - ✓ Có thể virus đã có mặt với số lượng nhỏ không có ý nghĩa lâm sàng, khi đó XN HPV (-).
 - ✓ 1 vài năm sau, virus có thể đã nhân lên và xét nghiệm HPV trở nên (+).

III.2) THỜI GIAN LÂY NHIỄM

- Đôi khi, virus tái xuất hiện 40, 50 năm sau khi nhiễm bệnh do suy giảm miễn dịch liên quan đến tuổi tác . Vì vậy, chỉ vì phết tế bào (-) hoặc XN HPV (-) ở lần kiểm tra cuối cùng, không có nghĩa lần này bị nhiễm là do người kia lây.
- Hơn nữa, chỉ có 15% các cặp vợ chồng có cùng 1 loại virus hiện diện trên dương vật hoặc AĐ.

III.3) BẢO VỆ BẠN TÌNH (VỢ/CHỒNG)

- 1 khi chẩn đoán đã được xác định, thường là quá muộn để bảo vệ bạn tình vì họ đã bị nhiễm bệnh.
- Điều đáng chú ý là **virus có thể lây truyền qua tiếp xúc “da kề da” hoặc qua chạm bằng ngón tay** và bao cao su không hiệu quả lắm trong việc ngăn ngừa lây truyền virus (HPV có thể nhiễm tại những vùng không được bao cao su che đậy)

III.3) BẢO VỆ BẠN TÌNH (VỢ/CHÔNG)

- Nguy cơ đối với nam giới thấp hơn nhiều so với phụ nữ:

* Ở phụ nữ, mỗi năm, khoảng 40.000 tổn thương liên quan đến các loại HPV nguy cơ cao, tiền ung thư hoặc ung thư

* Ở nam giới, con số này là 1900.

⇒ Tổn thương tân sinh ở nam < 20 lần.

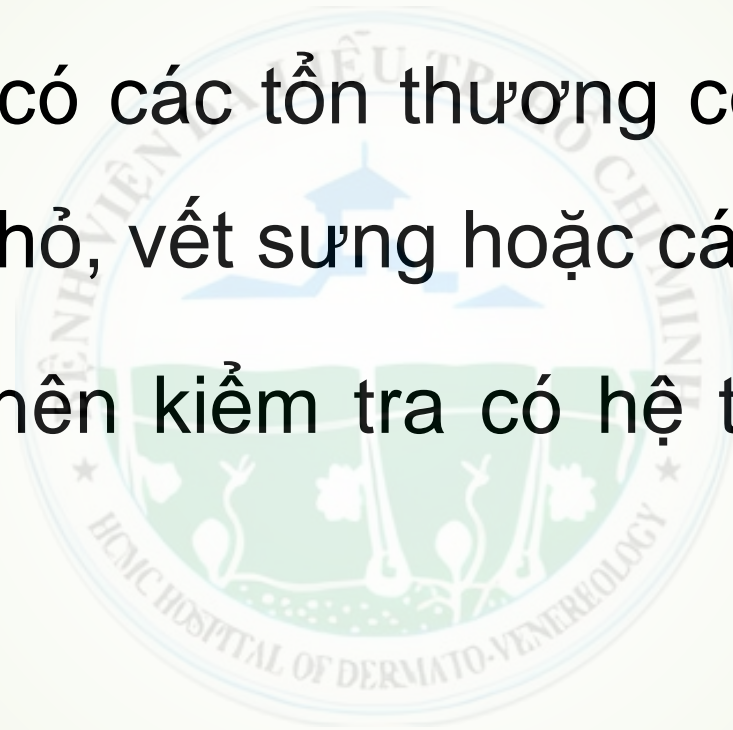
⇒ Vấn đề ở nam giới là tổn thương hầu họng, phổ biến > 3 lần so với phụ nữ. Tuy nhiên, không có tầm soát ung thư hầu họng.

III.3) BẢO VỆ BẠN TÌNH (VỢ/CHỒNG)

- **Vậy khi nào nên tư vấn cho bạn tình?**

⇒ Nên tư vấn khi có các tổn thương có thể nhìn thấy trên lâm sàng (mụn cóc nhỏ, vết sưng hoặc các T/C tai, mũi và họng).

⇒ Không khuyến khích kiểm tra có hệ thống các bạn tình nam hay nữ.

III.4) LOẠI BỎ VIRUS

- Có phương pháp điều trị những tổn thương CTC nhưng không có phương pháp để loại bỏ Virus HPV.
- Khuyến cáo **bỏ hút thuốc** → Làm tăng độ thanh thải virus → Do đó làm giảm tải lượng virus.
- Việc **sử dụng bao cao su** giúp cải thiện độ thanh thải virus, nhưng có vẻ không thực tế khi nghĩ rằng họ sẽ liên tục sử dụng bao cao su.
- **Vaccine dự phòng** được đề xuất, nhưng vaccine không ĐT nhiễm Virus.
- Trên thực tế, giải pháp thực sự là khuyên **BN cần tiếp tục theo dõi thường xuyên.**

III.4) LOẠI BỎ VIRUS

- 1 nghiên cứu đang diễn ra ở Châu Âu, dường như cho thấy rằng khi những PN trải qua điều trị phẫu thuật vùng tổn thương CTC mức độ cao, được tiêm phòng tại thời điểm điều trị hoặc ngay sau khi ĐT, làm ↓ 50% nguy cơ tái phát.

⇒ Chiến lược này có thể thú vị, nhưng **hiện tại, chưa có khuyến nghị chính thức.**

IV. TIÊM VACCINE PHÒNG NHIỄM HPV

- Hiện nay có 3 loại Vaccine HPV đã được FDA chấp thuận:

- **Vaccine nhị giá:** Cervarix phòng được HPV tuýp 16 và 18
- **Vaccine tứ giá:** Gardasil phòng được HPV tuýp 6, 11, 16 và 18
- **Vaccine 9 giá:** Gardasil 9 có thể phòng được HPV tuýp 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52, 58
 - Trong đó, Vaccine Gardasil và Gardasil 9 có thể phòng được HPV tuýp 6, 11 (gây ra bệnh mụn cơm SD)
 - Cả 3 loại Vaccine đều được tiêm bắp 3 mũi vào

Tháng 0

Tháng 1-2

Tháng 6

IV. TIÊM VACCINE PHÒNG NHIỄM HPV

- ✚ **NỮ:** Tuổi tiêm được khuyến cáo **11-12 tuổi**, có thể bắt đầu từ 9 tuổi, và có thể tiêm cho những người từ 13-26 tuổi mà chưa tiêm trước đó
- ✚ **NAM:** Vaccine tứ giá hoặc 9 giá được khuyến cáo tiêm thường qui trong độ tuổi từ **11-12 tuổi**, có thể tiêm từ 9 tuổi và từ 13-21 tuổi chưa được tiêm trước đó
- ✚ **NGƯỜI SUY GIẢM MD VÀ LGBT:** Vaccine được khuyến cáo tiêm **ngay cả trên 26 tuổi,**
- ✚ Không dùng cho Phụ nữ mang thai

V. KẾT LUẬN

- Có rất nhiều týp HPV (nhóm nguy cơ thấp/nguy cơ cao), HPV gây mụn cơm SD thường gặp nhất là týp 6,11 (chiếm 90% số TH).
- 1 số týp HPV có nguy cơ gây loạn sản tế bào và ung thư như týp 16, 18,31, 33, 35..., **HPV týp 16 và type 18 là nguy hiểm nhất**, được tìm thấy trong hơn 75% trường hợp mắc ung thư CTC và hơn 50% TH mắc ung thư AH, AĐ.

V. KẾT LUẬN

- Hầu hết mọi người không biết mình bị nhiễm HPV. **Việc tìm hiểu bị nhiễm bệnh khi nào và ai đã lây truyền là không cần thiết.**
- XN HPV không được khuyến cáo để chẩn đoán xác định, theo dõi hay thay đổi phác đồ điều trị. **XN nhằm mục đích xác định tình trạng nhiễm các týp HPV nguy cơ cao để theo dõi nguy cơ ung thư.**
- **XN HPV là không cần thiết đối với bạn tình.** Cần khám LS để phát hiện sớm tổn thương mụn cơm SD và các bệnh lây truyền qua đường tình dục khác

V. KẾT LUẬN

➤ Các **yếu tố thuận lợi cho nhiễm HPV** là **nhều bạn tình** và **mắc các bệnh lây truyền qua đường tình dục khác.**

⇒ **Để bảo vệ bản thân cũng như bạn tình:**

- ✓ Nên chung thủy 1 vợ- 1 chồng (Hạn chế số lượng bạn tình)
- ✓ Sử dụng bao cao su (tuy không hiệu quả lắm đối với HPV)
- ✓ Nên tiêm vaccine phòng nhiễm HPV

➤ Có phương pháp điều trị các tổn thương do HPV nhưng không có phương pháp loại bỏ Virus HPV

Thank
You

